

Fred Cohen: “Mijn wens is dat de PvdA dementie omarmt”

Fred Cohen is behalve lid van de coördinatiegroep van het Ouderen Netwerk PvdA sinds 2 jaar ook voorzitter van de afdeling Amsterdam van Alzheimer Nederland. Met hem sprak ik over zijn bestuurlijke ervaringen en over zijn wensen voor het beleid voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Zijn betrokkenheid bij dementie ontstond tijdens de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer begin 2017. Hij kreeg de vraag om het Alzheimercafé in Velsen te bezoeken. Wat hij daar zag en hoorde maakte een geweldige indruk en overtuigde hem zo van het belang en nut van deze laagdrempelige voorziening voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, dat hij zich daar voor in wilde gaan zetten. Na gesprekken met Alzheimer Nederland kwam die kans ook. Fred kreeg het aanbod om voorzitter van de afdeling Amsterdam te worden. “Zo kan ik iets betekenen voor iets wat ik maatschappelijk belangrijk vind.” Inmiddels heeft hij de nodige kennis en contacten opgedaan om het werk als voorzitter goed te kunnen doen.

Beleid van gemeente Amsterdam

Een belangrijk contact is dat met de gemeente. Die is bezig met het opstellen van een beleidsbrief mede in samenspraak met Alzheimer Nederland.

De voornaamste wensen van Fred Cohen voor de inhoud van die brief zijn:

- Bewustwording dat iedereen mee moet kunnen doen in onze samenleving.
- Een systeem dat op een eenvoudige wijze laat zien welke hulp mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen krijgen. Dat moet inzichtelijker gemaakt worden.
- Veel betere samenwerking tussen de ketenpartners.

- De casemanager – heel belangrijk voor mensen met dementie en hun mantelzorgers - werd vroeger door de gemeente betaald en tegenwoordig door de instellingen. Die raken met elkaar in concurrentie en dat is lastig.
- Het beter aansluiten van de verschillende, gescheiden geldstromen voor hulp aan en zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- Herkenningspunten maken in de stad, zodat mensen met dementie zich beter kunnen herinneren waar zij zich bevinden of waar ze naar toe willen.
- Training van medewerkers van de gemeente hoe zij het beste om kunnen gaan met mensen met dementie.

Vraag: Zou een gemeente ook een rol hebben bij het dementievriendelijker maken van het verenigingsleven en van winkels?

De gemeente kan ze stimuleren, het goede voorbeeld geven en eventueel subsidiëren, maar verder zijn de mogelijkheden van de gemeente volgens Fred Cohen beperkt.

Wat bijvoorbeeld ook kan is dat verenigingen bij Alzheimer Nederland aankloppen voor trainingen van hun leden in het omgaan met mensen met dementie.

Over het beleid van het rijk

De opstelling van het rijk is niet iets waar de Amsterdamse afdeling van Alzheimer Nederland zich zozeer mee bezig houdt, maar Fred Cohen heeft er wel zijn gedachten over.

De contacten met de rijksoverheid en de betrokken bewindspersonen worden goed onderhouden door het hoofdkantoor van Alzheimer Nederland, met name door Julie Meerveld, manager belangenbehartiging van Alzheimer Nederland.

Het gaat dan natuurlijk veel over geld en over de verschillende geldstromen, die niet goed samenvloeien.

In dit verband haalt Fred Cohen het idee aan van hoogleraar Anne-Mei The. Zij pleit ervoor om dementie niet alleen vanuit een medisch gezichtspunt te benaderen, maar ook werk te maken van [de sociale kant van leven met dementie](#). Dat is veel beter voor het welbevinden van de mensen en het levert ook een kostenbesparing op.

Het huidige kabinet doet volgens Fred Cohen overigens al veel om het vraagstuk het hoofd te bieden.

Groter beroep van overheid op mantelzorg

Fred Cohen wijst meerdere malen in het gesprek op de zware last die veel mantelzorgers van mensen met dementie dragen. Recente berichten in de media spreken over meer dan incidentele gevallen, dat mantelzorgers eerder overlijden dan degene voor wie zij zorgen.

Mantelzorg wordt weliswaar formeel gegeven op basis van vrijwilligheid, maar zegt Fred Cohen, een relatie moet wel slecht zijn als je je als partner of naaste familie niet uit jezelf geroepen voelt om de mantelzorg op je te nemen. Dus zo vrijwillig is het geven van mantelzorg in feite niet.

Het beleid van dit en van het vorige kabinet om een groter beroep te doen op iemands naasten voordat er sprake kan zijn van inzet van professionele hulp, is vastgelopen. De combinatie van het participatiedenken, de bezuinigingen, de decentralisatie van de zorg en het zo lang mogelijk thuis willen en laten wonen van ouderen, is niet werkbaar gebleken. Als het rijk een participatiesamenleving wil, kan het niet achterover leunen; het heeft wel een verplichting. Fred Cohen vindt dat de rijksoverheid die verplichting niet helemaal helder voor ogen heeft.

Voorspellingen wijzen uit, dat het aantal mantelzorgers in de komende jaren af zal nemen, terwijl het aantal mensen met dementie juist zal toenemen. “Als je wilt dat mensen met dementie blijven meedoen met de samenleving, vraagt dat verschrikkelijk veel begeleiding. De overheid moet mantelzorgers uitgebreider ondersteunen, dat is super noodzakelijk. We moeten de mantelzorgers lichamelijk en geestelijk gezond houden, anders gaat het fout. Maar zelfs dan komen we op den duur mantelzorgers tekort. Waar halen we die vandaan? Straks krijgt één op de drie vrouwen en één op de vier mannen dementie. Dan zit er niets anders op dan meer professionele zorg inzetten.”

Ondersteuning van de mantelzorg

Fred Cohen noemt enkele van de maatregelen om de mantelzorgers goed te ondersteunen:

- Eenduidige hulp door antwoorden op vragen als: Wat moet ik doen? Waar en bij wie kan ik hulp vragen?
- Zorgen dat er voldoende casemanagers zijn.
- Voldoende respijtzorg (kortdurende, tijdelijke opvang van de demente persoon om de mantelzorger even te ontlasten).

Ondersteuning van de zorgvrijwilligers

Verder zijn er de zorgvrijwilligers, die goed werk doen. In Amsterdam vanuit organisaties als Markant en de Vrijwilligerscentrale. Fred Cohen hoopt dat de gemeente structureel voldoende subsidie wil verlenen om deze organisaties goed te laten functioneren.

Vrijwilligers hebben niet zo'n band met de zorgvrager als de mantelzorger. Vrijwilligers houden je alleen vast als ze het gevoel hebben serieus genomen te worden en als er genoeg aandacht voor ze is.

Fred Cohen ziet het zo: Een vrijwilliger heeft daaruit geen inkomen, maar verricht wel arbeid. Hoe waarderen wij dat nu in Nederland, vraagt hij zich af.

Hun activiteiten als zorgvrijwilligers moeten hen geen geld kosten. In sommige gevallen is dat wel aan de hand en dat kan natuurlijk niet. Een gevoelig punt voor Fred Cohen: Kijk eens naar de ouderen. Ze doen veel vrijwilligerswerk en tegelijk dreigen ze gekort te worden op hun pensioen. Dat voelt niet meer goed.

Migrantenouderen en dementie

Dat is zeker in Amsterdam een enorm vraagstuk. Het aantal migrantenouderen is groot en daarnaast is er een grote diversiteit tussen de migrantenouderen. We moeten met z'n allen zoveel mogelijk doen om hen te bereiken. En om het taboe rond dementie te doorbreken. Daarvoor heb je mensen nodig die de taal van de migrantenouderen spreken.

In Amsterdam zijn er meerdere Alzheimer café's. Er is nu ook een Alzheimer theehuis in Amsterdam-oost voor Turkse mensen. De gemeente geeft daar subsidie voor.

Ook elders in Amsterdam zijn er al initiatieven in de goede richting.

Wonen

Fred Cohen is een groot voorstander van het creëren van verschillende, kleinschalige woonvormen, waar de mensen niet meer zelfstandig maar samen met anderen wonen. In echt gemengde omgevingen, niet alleen ouderen bij elkaar. Dat kan het leven voor mensen met dementie een stuk prettiger maken.

Dat is in Amsterdam wel een heel groot probleem. Er is door meerdere oorzaken een groot tekort aan beschikbare, geschikte en betaalbare woningen.

Wat zou de Partij van de Arbeid kunnen betekenen?

“Wat zou ik het geweldig vinden als onze partij een seminar organiseert over dit onderwerp. Over wat er op ons af komt en wat dat betekent voor de politiek vandaag de dag. Welke standpunten moeten we als partij innemen?”

Mijn verlangen is dat de PvdA dementie omarmt. Naast alle economisch dingen waar wij voor gaan, zeker zijn van dementievriendelijke zorg. Als we toch die term zouden willen uitspreken!”

1 oktober 2019
Luuc Christensen